

Dieses Werk wurde Ihnen durch die Universitätsbibliothek Rostock zum Download bereitgestellt.

Für Fragen und Hinweise wenden Sie sich bitte an: digibib.ub@uni-rostock.de

Andreas Bilderbeck

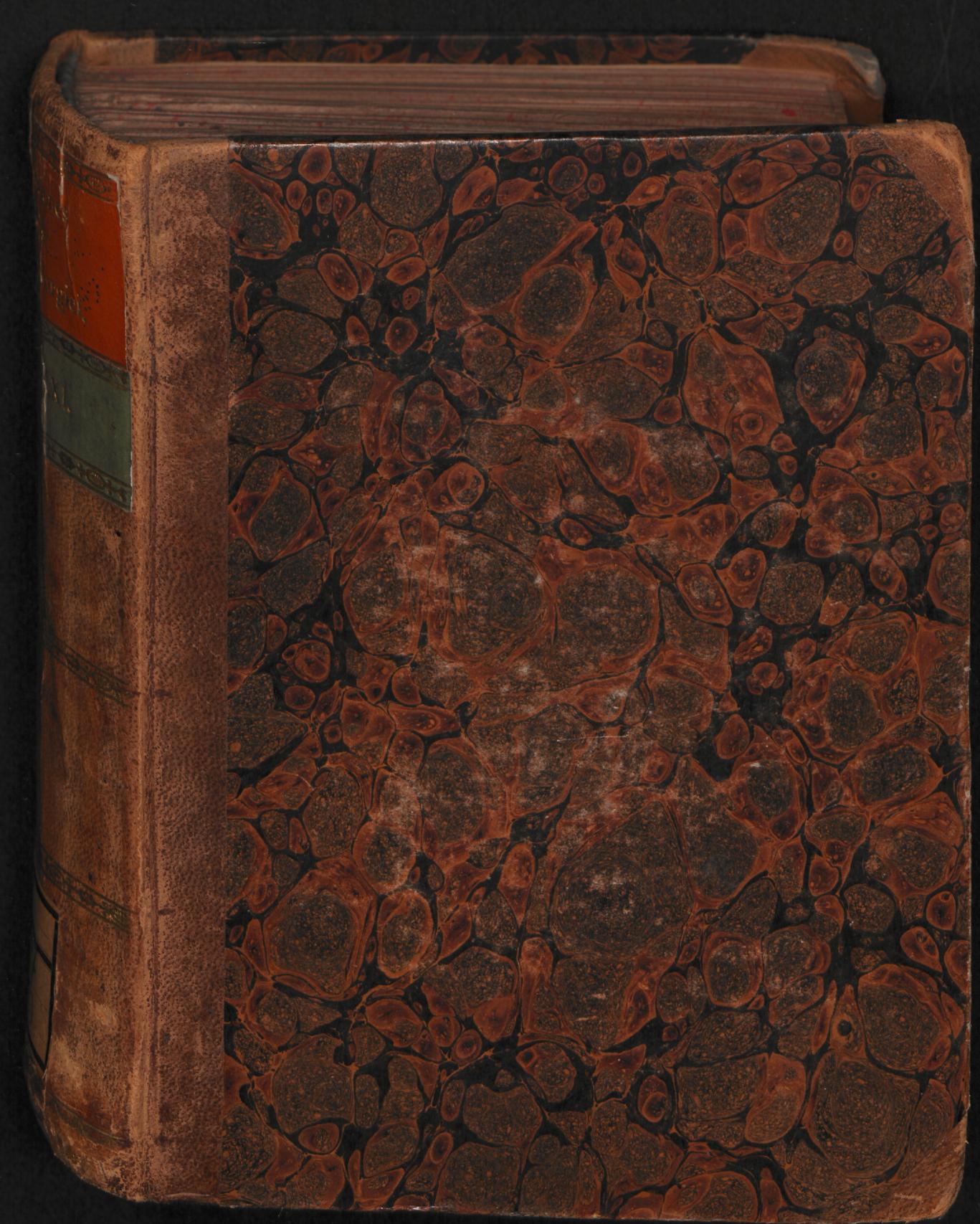
**Andreae Bilderbeck Iuris Lubecensis Patrii, A Communi Romano-Germanico Iure
Differentiae Nova Eaque Luculenta Serie Digestae**

[S.I.], 1672

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn75663198X>

Druck Freier Zugang

K. ℓ - 197 (21.)

Universitäts
Bibliothek
Rostock

[http://purl.uni-rostock.de/
rosdok/ppn75663198X/phys_0003](http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn75663198X/phys_0003)

DFG

**ANDREÆ BILDERBECK
JURIS #
LUBECENSIS
PATRII,
ACOMMVNI ROMANO-GERMANICO
JURE
DIFFERENTIAE
NOVA EAQUE LUCULENTA SERIE
DIGESTÆ.**

ANNO 16 DC.LXXII.

M.

EXCELLENTISSIMO, NOBILISSIMO
et Consultissimo Domino,

DN. NICOLAO
CHRISTOPHORO
LÜNCKER,
JURISCONSULTO, PROFESSORI PUBLICO,
ET CONSILIARIO SAXONICO.

S.

ANDREAS BILDERBECK.

MAgnes habetur Publius Mucius Ciceroni:
Admiratur Catonem, Porciæ Familiæ Prin-
cipem, Rerum Romanarum Scriptor Livius:
Evehitur omnium maximè Justiniano, Pa-
pinianus, excelsi ingenii homo; Cujus uni-
us autoritate Veritatem & Jus constare, Im-
perator voluit. At omnes Principatum tenent beneficio Juris
Scientiæ & Cognitionis præstantissimæ. Nec nostra ætas ad-

) (2

eo

eo effœta est talium Virorum, quin eos oportunitati prudentiam, præprimis magis piam, magni habere, admirari, laudare, fas sit & deceat. Cæterum hos omitto, Juris Consulte. Non ego, Te Papiniani æmulum, Juris discipulus, Istis, at quibus? comparare nunc expergiscar: quippe in promptu fo- ret multas & egregias artes Animi & Corporis, quæ Tibi, Ju- ris Consulte, insunt, quæq; posteritati Tuum Cognomē ex DEXTERITATE agendi, tradent, laudando extollere. Res Tuæ privatæ publicæque juxtā ac monumenta ingenii Personam Tuam sustinent. Sed Modestia Tua prohibet amplius dicere. Ego quidem jamdudum per temporis intervalla Tecum familiariūs vixi; &, ut ajunt, in tenebris micavi: Tem- pus, officium, res hortantur, ut pro tali benevolentia de pi- gnore gratiæ, (quam tamen, quoad vives, nunquam Tibi redi- tam putaveris, semper apud me integra erit,) mecum a- gitem. En igitur Tabulam Statuti nostri! Accipe eam, quælo, & nomen Tuum, per se clarum, præ se ferre patere. Erit id mihi præsidium adversus malevolos, & bonorum in- vidos. Reliquum est optare, ut aliquando Patria, sub Tan- tō Principe, SAPIENTE, VIRTUTEM dignis honori- bus honoratam videat. Vale Jurisprudentiæ incremento, bonorum Voto, omnium bono.

LIBRI PRIMI
JURIS LUBECENSIS.

PARS PRIMA.

D E

JURE PERSONARUM.

§.1.

VNIVERSUM JUS nostrum in Privatum & Publicum dividitur. Illud, & Ius ipsum & Remedii Iuris continet. Jus autem est duplex : Personarum & Remedium.

§.2. Dividuntur PERSONÆ non tam ex Jure Gentium, quam Civitatis, (quod & ubique præfertur;) in eas, quæ sui juris sunt, & quæ alieni.

§.3. Hæ sunt in potestate, & vel ea, quæ statum magis respicit, vel, quæ administrationem. Prior tum Dominica est, tum Patria.

A

§.4. Ad

§. 4. Ad DOMINICAM pertinet Potestas,
quam in homines proprios exercemus. Mæv. L. I.
pag. 159. ubi consentanea ejus traduntur; quem-
admodum dissentanea alia à Jure adveniunt;
quò scilicet Libertas præscribitur; Mæv. L. I. p.
161. n. 8. § 19. Alia Facta hominis. Et vel licito. Ita
rustica civi nubens rustica non manet. pag. 161. n.
32. Vel illicito: quò tamen exercitium tantum in
homines proprios, aut servos, Domino illicite
adimitur; non Jus ipsum. Pœnam autem in Re-
ceptatores habet Mæv. L. III. p. 184.

§. 5. PATRIA potestas, vel ut constituitur,
consideratur, vel ut dissolvitur. Constituitur
Nuptiis veris, aut fictis. Veris præmittuntur
SPONSALIA, circà quæ istud in jure nostro
singulare est, quod in reposcendâ sponsalitiâ
largitate, dissolutis Sponsalibus, Sponsus &
Sponsa, non adeò attentâ osculo, & equiparentur.
Mæv. L. I. p. 243. n. 11. 13. Ipsæ autem Nuptiæ in
se & accessoriis spectantur. In se, quoad causas,
& effectus. Causæ, aliæ sunt Nuptiarum prima-
rum, aliæ ulteriorum. Illæ, maximè in Personis ad
constitutionem earum cōcurrentibus, exhiben-
tur; scilicet, quæ & nuptias ineunt: Ubi quænam
sunt Nuptiarum prohibitiones, & quot in illis gra-
dus

dus Lubecæ secundum jus Canonicum compumentur, docet *Mæv.* L. I. p. 86. n. 12. 13. 14. Et quæ consensum matrimonio præbent. Ita quidem non parentes tantum requirendi sunt: Alias enim liberi certâ pœnâ coercentur, quæ est apud *Mæv.* L. I. p. 170. n. 18. 29. seqv. Sed & adhibendum sub pœnâ simili, *Propinquorum consilium.* v. d. n. 29. § num. 23. Imò & Curatoris consensus in Nuptiis minorum necessarius est. L. I. p. 175. ut, quivirginem, insciò Curatore, despoderit, certo modo plectatur. p. 177. n. 15. seqq.

§. 6. Nuptiæ ulteriores, vel secundæ sunt, vel tertiae. Ad secundas, si non processerit Pater, Rebus, quæ inter ipsum & conjugem defunctam communes fuissent, cum liberis quoque communiter fruitur. *Mæv.* L. II. p. 217. Quod si autem ad eas progressus sit, non tantum liberis prioris matrimonii ad rationes; L. II. p. 217. L. II. p. 223. Sed & ut bona cum hisdem dividat, tenetur. L. II. p. 94. n. 6. 7. 14. 24. 42. item 73. 78. 79. 91. § pag. III. § 116. n. 10. Confer. § pag. 257. n. 15. Licet autem Jure communi pœnis secundarum Nuptiarum non subjaceant Parentes, qui cum consensu liberorum matrimonium iniere: tamen jure Lubecensi aliter habet. L. II. p. 258. n. 18. Ut cun-

A 2

que

que pœnis illis liberi separati non fruantur. pag.
294. n. 87. seqq. Et sic quidem Pater ad liberos
prioris matrimonii refertur. De divisione autem
bonorum secundi conjugis, s. Vitrici & privigno-
rum in viriles partes, vid. pag. 251. n. 83. usque
ad 87.

§. 7. Ad tertias nuptias procedens, quo-
modo Pater Materve dividat, v. L. II. p. 115. seqq.

§. 8. Effectus Matrimonii, non tantum quo-
ad Conjuges, Mæv. L. I. p. 197. seqq. sed & conju-
ges & liberos, Mæv. L. II. p. 94. n. 14. junct. p. 272.
n. 174. item, quoad liberos, sive sub eadem Patris
potestate adhuc consistentes; L. II. p. 121. n. 12. §
13. sive Eōd. defuncto, in societate bonorum con-
spicitur.

§. 9. Accessoria Nuptiarum sunt, vel licita,
vel illicita. *Licita*, spectantur in Dote & Para-
phernalibus. DOS, ut constituenda & dissolven-
da, consideratur. Constituenda, in Causis & ef-
fectibus. *Causæ*, in modo conferendi: Ubi jus
Lubecense dotem congruam ex voluntate accipi-
entium æstimat. Lib. II. p. 290. n. 27. 31. 33. Et pro-
bandi. In dubio autem dos per Juramentum pro-
batur. L. I. p. 193. n. 22. 28. seqq. *Effectus*, in aliena-
tione consistit: Et posse bona dotalia, cum con-
sensu

sensu uxoris & liberorum communium, alienari,
L.I.p. 216.n.15. traditur.

§. 10. Quantum ad *dissolutionem* attinet, de
retentione, ob dote & bona illata, uxori, quæ im-
prolis est, competente: L.I.p. 234.n.48. seqq. Et
addit. ad n. 106. & quomodo dos, si matrimonio-
um, durch das *Behlager* /nō perficiatur, esse de-
finat; eamq; ne quidem Sponsus de præsenti, ut
nec portionem statutariam, lucretur: L.I.p. 240.n.
n.14. Et L.II.p. 185.n.258. seqq. docet *Mævius*. Est
etiam hoc peculiare, quod, si maritus intra bien-
nium dotem nō exegerit, post illud *Exceptionem*
non numeratae dotis non habeat: L.I.p. 188. Et p.
193. n. 12. 13. eamque uxor ex bonis ipsius perat
nihilominus. Ut ita per biennalem *præscriptionem*
is ob dotem non receptam indistincte teneatur;
Nullò etiam facto discrimine, à quonam & quo-
modo dos promissa sit; hoc est: An à Socero, an
ab Extraneo, &, sive ex necessitate; sive ex libera-
litate.

§. 11. PARAPHERNALIVM, ut usus mari-
to ferè conceditur: L.I.p. 180. n.9. Et 10. Ita & de
iisdem onera maritus solvit. L.II.p. 309. n.60.

§. 12. Deniq; licet COMMVNIO BONO-
RVM maxima sit jure nostro inter Conjuges; ea

A 3 tamen

tamen tam latos effectus in non Parentibus,
non habet, L.I.p. 200.n.30. seqq.n. 42.p. 204.n.3.
seqq.junct. L.II.p. 231. (ubi de ære alieno cōjugum
n.3. seqq. n.8.9.) Unde nec impensarū in res uxo-
ris fit reputatio, L.I.p. 196. n. 60. Multò minùs
impensæ modicæ, in res dotales & paraphernales à
marito factæ, detrahuntur. L.I.p. 194.n.36.38. Ta-
men, quod uxor manu sua acquisivit, ad Mari-
tumpertinet p. 195. n. 54. E seqq. Sicuti uestes &
ornamenta & pretiosa ex mariti rebus comparata,
penes Mulierem permanent: p. 194.n.41 seqq.

§. 13. Illicita accessio est DONATIO CON-
IVGVM, quæ nostro jure, uti, si cum consensu
liberorum fit, sustinetur: L.I.p. 247.n.24. ita, eod.
neglecto, tota ipso jure nulla est. n. 20, 21. Sed &
simultanea donatio tum inter conjuges valet, si
proximis cognatis quid reliquerint. p. 249. n. 12.
E 32.

§. 14. Fictis nuptiis, Patria potestas per Ad-
optionem inducitur; cuius in locum Moribus
nostris VNIO PROLIVM ubique ferè intro-
ducta est. In quā quidnam singulare jure nostro
obtineat, habet Mævius L.II.p. 10. n. 113. E in
add.

§. 15. Dissolvitur Patria potestas Emancipa-
tione;

tione; Sed jure Lubec. per SEPARATIONEM
liberorum à bonis seu Oeconomia Patris. Illa
vel tacita est, quæ à liberis, veluti per matrimonii
um, suscipitur: L.I.p. 144. n. 24. § 25. Quæ &
quandoque à bonis separat; L.I.p. 185. velexpressa
ab ipsis parentibus, quam Separationem in specie
appellat, & semper à bonis Parentis, vel unius, vel
utriusq; liberos, quamquam non invitatos, exclu-
dit. L.II.p. 269. n. 5. 6. § 9. In quā requiritur, ut
non tantum consensus tutorum, quos etiam pater,
dum liberos separat, nominare & liberis petere
debet; Mav. L.I. Tit. 7. A. 1. n. 6. seqv. vel etiam
propinquorum, abdicationi illi seu separationi ad-
hibetur; L.II.p. 279. n. 87. (Aliter atq; jure com-
muni; n. 88.) Sed ut & portio certa emancipato cō-
feratur. Quæ si ab eodem non exigatur intra
biennium, peti, tanquam præscripta, postmodum
non potest. L.I.p. 185. n. 6. 10. seqq. Augmenta au-
tem bonorum, postquam legitimam illam portio-
nem Parens liberis dedit, non attenduntur. L.
II.p. 49. n. 18. 19.

§ 16. Et hæ quidem Potestates Statum ma-
gis respiciunt: Administrationem, seu directio-
nem potius, concernit Potestas MARITALIS,
quam describit Mav. L.I.p. 146. n. 54. usque ad 58.

A 4

§ 17.

§.17. Homines *sui juris* tales sunt, vel in *t.c.*
tum vel in tantum. De illis in Libro posteriori vi-
dendum est. *Hi*, vel in *Tutela* sunt, vel in *Curā*.

§.18. **TUTELA** spectatur in Causis & Ef-
fectibus. *Causā*, materiali subjectivā; & formalī.
Subjectiva; In genere, est non aliis, quam *Civis*
Lubecensis. *Mæv.* L.I p. 255. n 4. 12. In *specie*, vel
propinqui, vel extranei. *Propinqui* sunt *Agnati*,
qui omnibus in *Tutela* præferuntur, *d.L I p. 255.*
n. 16. *Mater* autem tutrix non est; Sed intra tem-
pus trimestre, (nisi maritus iis dum viveret, tuto-
rem constituerit, *Mæv.* L.I p. 262. n. 15.) sibi &
filiis, sub *pœnā* arbitraria petere tenetur. *p. 281 n.*
6. 12. ubi *n 13.* simul traditur, quod *communi* tute-
læ cum liberis subsit; possit tamen etiam *separa-*
tam habere tutelam, & ad eam, inter casus alios,
si ad secunda vota procedat, obstricta sit. Item *n.*
15. quod *administratio bonorum* penes viduam sit;
ut tamen tutoribus rationes reddat. De *Extra-*
neis nil occurrit; nisi, quod etiam tutor, durante
& subsistente tutelâ, citra adjunctionem alterius
debitor pupilli fieri & manere possit *L.I p. 270. n. 8.*
Forma constituendi est, quod *Tutores moribus*
nostris rem pupilli salvam fore non jurent *L.I p.*
257. n 44 seqq. Omnis autem tutor *confirmandus*
sit. *pag. 256. n. 23 seqq.*

§ 19. *Ef.*

6(9) 80

§. 19. Effectus Tutelæ ad commoda & onera
referuntur. Quoad illa, judex salarium tutori de-
cernere nequit. L. I. p. 287. n. 10. Onera in Admini-
stratione consistunt; Ubi quidem necessariò pe-
cumiam pupilli tutor fœnori collocat. L. I. p. 284.
n. 28. Et 31. Est autem in ejus arbitrio, an novans
etiam negotiationem in favorem pupilli inchoa-
re velit. d. l. n. 23. seqq.

§. 20. CURATELA est vel *Marium*, vel
Fœminarum. Illa subjectivè cum tutelâ ita con-
 juncta est, ut in eodem administrante usque ad
annum 25. perduret: L. I. p. 253. n. 11. 12. 17. Sed fœ-
mina à tute per nuptias liberantur; Interim in
tutelâ mariti manent perpetuò. Mæv. L. I. p. 261.
n. 8. seqq. *Inuptæ*, quoad minorenitatem, pari
jure cum masculis fruuntur: postmodum verò
non minus Curatores negotiis suis adhibere
tenantur. Sic enim in genere mulieres, (& ne
quidem forenses, QQ. præl. pag. 22. n. 17.) aliter,
quam Curatoris consensu adhibitò, non contra-
hunc. Eod. L. I. p. 305. n. 6. Et 8. Et p. 308. In specie,
donare de bonis acquisitis non possunt: nisi ad-
hibitò curatore, & consensu insuper Agnitorum
requisitò L. I. pag. 301. Cæterùm, uti prodigorum
bona apud fratres & sorores, (quaæ tamen Cura-
trices esse non possunt,) jure nostro quasi de-

B ponan-

ponantur, vid. apud *Mævium*, L. I. p. 314. n. 7.

§ 8.

PARS SECUNDA

DE

JURE RERUM.

§. 1.

IDIS Rerum veles in Re, vel ad Rem. Illud vel singularis, vel universale. Singulare, rerum tum corporalium, tum incorporalium. Illae, acquiruntur aliter jure Gentium; aliter jure Civili. Utrique acquisitioni præmittitur & rerum distinctio, & ipsi subjiciuntur acquirendi modi.

§. 2. RES sunt vel DIVINI vel humani JURIS. Ad illas pertinent res sancte: ubi loca sancta nostro jure recenset *Mævius* L. IV. p. 123. n. 4. sequ. Et suo modo ad eas referuntur personæ, in quarum violatores, postquam illis *salvus conductus* concessus est, certa poena pecuniaria statuitur. L. I. p. 98. n. 125.

§. 3. Res HUMANI juris sunt vel extra, vel intra patrimonium. Quoad illas jus Lubecense interceptionem bonorum publicorum secundum jus commune, injuncta tamen insuper certo. etiam Magistratu*m* eâ de re, curâ, coercet. L. II. p. 301.

p. 301. n. 10. § 17. Harum frequens est in bona ac
quisita & hæreditaria Jure Lubecensi distinctio
p. 317. n. 2. Ie qq. § 59.

§. 4. Modi acquirendi Civiles, non minus ac
in Justiniane jure, duo hic exhibentur: VSVA-
PIO, & Donatio. Illius consideratur, & Materia
& Forma. Illa, Subjectiva: ubi, quinam pro absen-
tibus in Usucapione, (illi scilicet, qui in urbe non
funt, seu extra jurisdictionis urbanæ fines,) ha-
beantur, docetur. L. III. p. 117. n. 25. Et Objectiva:
ut sunt res Corporales, & Incorporales. De illis,
quatenus furtivæ sunt, agitur: quod & earum sit
jure nostro usucapio. L. I. p. 293. addit. ad n. 26. In
specie autem, quomodo equus furtivus usucapi;
item post trinas alienationes ei, qui istum bonâ si-
de & justo titulo possidet, acquiri possit. L. IV.
pag. 4. & quænam alias pro re furtivâ in jure no-
stro habeatur; videlicet quod furtiva non sit res,
de qua is, cui ejus usum vel quandam potestatem
concessi, extralimes concessionis disposuerit,
eamve mihi subduxerit. L. III. pag. 63. n. 26. Incor-
poralium, velut Servitutum, præscriptio est in L.
III. p. 241. n. 9. ad. 14. Inter actiones præscribendas
peculiare in petitione & aditione hæreditatis ob-
tinet: præfinito successori Mense & die, intra

B 2 quem

quem compareat, & se proximum hæredem e-
se doceat. Lib. II. pag. 210. n. 14. § 17. *Forma usu-*
captionis in tempore exhibetur. Sunt autem tem-
pora jure Lubecensi varia; veluti trium proxima-
rum juridicarum. L. IV. p. 29. n. 3. triginta dierum.
Mænius L. II. p. 239. n. 55. trium Mensium L. I. p.
112. n. 3. § 4. Biennii: L. II. pag. 182. n. 5 ut pluri-
mum anni & diei. Lib. III. tit. 8. art. 1. n. 4 § 20.
Quo tempore res tā mobiles, d. art. 1. tit 8 quā im-
mobiles præscribūtur. L. III. tit. 6 n. 7. seqv art. hle. 3.
§ 4. Licet verò extra casus speciatim expressos,
ne hoc quidē tempus annū extendi debeat; n. 17.
seqq. Tamen de cætero illud ad longi & longif-
simi temporis præscriptiones justiniane Juris
pertinet; modò de præscribendo inter præsentes,
& de rebus non transmarinis agatur.

§. 5. **DONATIO** est vel *inter vivos*, vel
mortis causa. Illius & *Materia* proponitur; quod
omnia bona quis donare possit; modò quid agna-
tis proximis relinquat, L. I. p. 298. n. 4. Et *Forma*,
quod loco *insinuationis*, in donatione requisitæ,
Senatores adhibeātur, L. I. p. 299. n. 15. seqq. *Dona-*
tio mortis causa, (cuj^o *forma*, jure civili cōstituta,
jure nostro sublata nō est, L. I. p. 299. n. 18.) in effe-
ctu notabili multis quoq; Dd. secundūm jus cō-
mune

cōmune probato, exhibetur: quòd *Ius accre-*
scendi in èa apud Nostrates locum non habeat.

L.I.p.296.n.13.14.

§. 6. *In corporalium acquisitio traditur in*
potissimà earum specie, Servitutibus: & oneribus
cæteris, istis similibus. Quoad SERVITUTES,
ut ex libertate communi novas quis fenestras
faciat, non permittitur. L.III.p.249.n.8. § 13.

§. 7. *Cætera onera, vel ad AEdificia per-*
tinent, vel ad negotiationes. Illorum & constitu-
tio, & aversio proponitur. Quoad constitutio-
nem, quòd nec Caminos novos, nec ignis re-
ceptacula alia, habere liceat, statuitur. L.III.p.250.
n.17. § 18. 20. 23. § addit. Avertimus onera ista,
& similia, per Nunciationem novi operis. Quæ in
causâ formaliter traditur; Tam quoad tempus: Et
vel nunciationis, quòd tantum intrâ annum nun-
ciari novum opus possit. L.I.p.294.n.3. vel proce-
ſus, quòd ejus breviora sint jure nostro tempora.

L.III.p.255.n.23. seqq. Quam quoad modum; Ubi
quidem Jus Lübec. in hac nunciatione satisda-
tionem à nunciato admittit facilius. L.III.p.256.

n. 29. Effectus est, quòd is, cui denunciatur no-
vum opus, non statim id destruere cogatur. d. L.

L.III.p.254.n.8. § 9.

B 3

§. 8. O-

§. 8. Onera ex negotiationibus orta, Opificia spectant, & Cauponariam. Et quidem in ædibus vicinis de novo opifica sordida aut onerosa exercere non licet. L. III. p. 245. n. 2. item n. 23. ¶ 25. Ita nec cauponari ubique, aut cuivis, jure Lubec permisum est. L. III. p. 247. n. 11. 13. 16.

§. 9. VNIVERSITAS, vel voluntate Hornini defertur, vel Lege. Illâ jure Lübec, vel Testamento, vel pacto declaratâ Testamentum, vel perfectum est, vel imperfectum. Illud, scriptum & Nuncupativum,

§. 10. De Scripto, quoad modum & personas agitur. Ille vel solennis est, vel minus solennis, Testamenti solennis, & Materia, & Forma traditur.

§. 11. Materia Subjectiva & Objectiva. Subjectum occupans negativè exponit, tum ratione Sexus, tum ratione Morbi, Sexus; quod regulariter non possit testari Mulier. L. II. p. 73. n. 3. 4. 5. ¶ fin. Morbi; In genere nemo infirmus corpore quipiam de bonis acquisitis Jure Lübee, alienare potest. L. I. p. 311. n. 13. ¶ 14. Interim rāmen testamenti factio ei permittitur. L. II. p. 31. In specie Cæcorum & Mutorum testamenta, etiam non confecta secundum jura communia; sed tan-

tantum ad jus Lübec., rata habentur. L. II. p. 15. n.

42. Subjectum recipiens ita restringitur, ut in extraneum, nisi id cum consensu cognatorum fiat, quis quid conferre per ultimam voluntatem non possit. L. I. p. 302. Objectum non constituunt bona hereditaria. Nam haec ne quidem per ultimam voluntatem alienari posse, habetur. L. I. p. 323. n. 81. Et L. II. p. 28. n. 172.

§. 12. Forma est vel generalis; ubi quod in foro Lübec. testamentum secundum juris communis solennitatem confectum non minus valeat. L. I. p. 45. n. 44. Sed quomodo foras Cives Lubecenses testari possint. L. II. p. 79. n. 10. Et 14. Vel Specialis: Et cum jure Civili omnis testatio ex voluntate & arbitrio testantis pendere debeat; tamen jure Lübec. ut quis de bonis hereditariis testari queat, cognitorum consensum adhibere tenetur. L. II. p. 32. n. 6. 8. Imo quandoque testatio ex arbitrio alteris, velut mariti concedentis, etiam quoad bona alia, in nostro jure pendet. L. II. p. 73. n. 3. Et p. 57.

§. 13. Nuncupato potest quis testari coram duobus Senatoribus; aut vero, si copia eorum haberi nequeat, coram duobus Civibus, in Urbe possessiones habentibus: qua tamen ratione quam-

quantitas solum **X.** Marcarum argenti, h e. 80.
Joachimicorum esse debet. L. II. pag 25. n. 113. E^o
maxime 162.

§.14. Testamentum *minus solenne* est *Patris inter liberos*; Ubi quidem Effectus testamenti paterni inter liberos prioris matrimonii, & **Uxor** rem & liberos, posterioris, traditur. L. II. p. 55. E^o
46. Inter conjuges autem Testamentum *Reciprocum*, ut jure communi permisum est: Ita Lubecensi jure non admittitur. L. II. p. 62. n. 57.

§.15. Tantum de testandi modo. Sequitur *in specie de Personis*, quarum in testamento *necessario* habenda est ratio. Ita enim necessario *cognatis* propinquis, jure nostro, quid relinquendum est. L. II. p. 67. n. 5. E^o 6. *Liberi autem separati*, ut in Testamento instituantur, non est necessarium. L. II. p. 46. n. 12. Quod autem fiat separatio liberorum Testamentaria à parentibus, & quisnam ejus sit effensus, v. L. II. p. 30. n. 14. seqq.

§.16. *Imperfecto* Testamento jure Lubecensi siuuus quoque effectus est. Sic enim ex Testamento, quamvis invalido, ratione voluntatis, Legata debentur, & quidem extraneis etiam; L. II. p. 33. n. 18. E^o 25. 26. E^o p. 71. n. 7. 33. 36. E^o 39. licet ipsa infirmata fuerit institutio p. 34 n. 24.

§.17. Et sic Testamentum in se spectatum fuit.

fuit. Sequuntur Accessoria, LEGATA scilicet, cùm in consentaneis, tum dissentaneis. Quoad illa, legatum proximis hæredibus factum, habet quædam peculiaria: scilicet, probare quis intra annum & diem propinquitatem debet: quod tempus à die mortis currit; Secùs legatum caducum fit. L.II.p.56.n.7. seqq. Hæc per Falcidiam adveniunt; cui tamen Jure nostro, neque in Legatis piis, (idque cum horum deductione ante omnia Legata reliqua, L.II.p.44 n.12. seqq.) neque in Donatione omnium bonorum mortis causa, locus est. L.I.p.297.n.16.

§. 18. Effectus est tum Publicatio Testamenti, quæ nonnulla habet singularia: L.II.p.64.n.6. seqq. Et p. 65. n. 17. tum Executio. Et quidem executor testamenti non aliis esse potest, quam civis Lübecensis. L.II.p.75.

non §. 19. Enimverò & pactis non tantum defertur, sed & adimitur hæreditas. Defertur, in L.II.rubr.tit. 1. n. 60. quo & separatio liberorum pertinet in n. 116. Adimitur, si quando liberi, acceptā dote, per pactū Renunciativum, ab hæreditate excluduntur. L.II.p.287. n. 2. § 5. § 87.

§. 20. De SUCCESSIONE AB INTESTATO, & generalia traduntur, & peculia-

C ria.

via. Ad illa pertinet, quod bonorum communio, omnium, quae tanquam singularia in successione ab intestato, jure Lubecensi, observantur, causa esse dicatur. L. II. p. 80. in addit. E p. 284. n. 174. seqq. Quodque & das Heer-Gewette / & Geraude à causa hæreditatis, tanquam res singulares, non removeantur, L. II. p. 216. n. 3.

§. 21. *Peculiaria* pertinent ad Successiones, tum in linea rectâ consistentium, tum in obliquâ. *Rectâ Descendentium & Ascendentium.* *Descendentes* sunt *Liberi.* Quivel ad *Parētes* suos, vel simpliciter *ut tales*, vel *ut conjugatos*: Et priori modo, vel *ad eos simul*, vel etiam tantum *ad matrem* referuntur. *Ibi in genere*, quomodo se *Successio liberorum* habeat, est in L. II. p. 154. E p. 85. ubi *Fili*, ita excludere Nepotes ex fratribus & sororibus, quibusdam existimantur, ut hi jure *repræsentationis* cum patruis admittendi non sint. n. 30. E maximè n. 35. In *specie*, quomodo liberi *divisi* parentibus succedant, L. I. p. 120. Et quod mortuo uno ex parentibus, puberes facti, portionem hæreditatis exigere valeant. L. II. p. 150. n. 8. *Ad Matrem* si referantur, non tantum separati, Matri binubæ, cum liberis posterioris matrimonii, non succedunt. LII. p. 43. n. 51. Sed & ali-

(19) 90

aliquando à Legitimâ Matris Pater liberos excludere potest. L. II. p. 30. n. 7. 9. 13.

§. 22. Quodsi autem liberi ad Parentes ut conjugatos referuntur, tum verò decedens ex Parentibus, vel relinquit conjugem cum hæreditibus superstite; vel non relinquit. Ibi aut separatio facta est, & vel pacto; veluti si statutaria portio constituta fuerit, vel Testamento: Ita reliquum hæredes capiunt. Aut durat communio. Et tum hæredes ejus sunt vel liberi, vel alii. Liberi, tum dissortes, & habentur pro extraneis: tum Consortes; Et vel nati sunt ex eodem conjugio, vel ex diverso. Priori casu defunctus vel condidit Testamentum; vel intestatus decessit, vid P. II. pag. 154. Hac ratione conjux superstes, vel durat in Vitudine; Ubi an liberi legitimæ etatis sint, nec ne, distinguitur; Aut ad secunda vota procedit: Sic autem fit divisio, confer, distincti. Mævii in L. II. Tit. II. artic XI. addit. ad n. 30. Posteriori casu & ex diverso matrimonio si liberis sint, aut sunt singulorū Parentum & ante conjugium suscepti, zusammen gebrachte Kinder: seu ex uno Parente, sed diversis conjugiis. Hoc modò pater vel adbina, vel trina vota transit; aut moritur. Si moriatur, iterum distinguendum est: An ex ultimo conjugio ad-

C 2 fuerit

fuerit soboles; an speretur. Si adfuit, an adhuc
superlit, an secus.

§. 23. Ut autē jure coīuni post Descenden-
tes Ascendentes collocantur: Ita J. Lub. secus ha-
bet. Ibi enim si descendentes non adfint, adfra-
tres & sorores respicitur: Eosque vel separatos
vel non separatos, scil. ut ad prædefunctum fra-
trem, cui succedendum est, separatio referatur.
Is enim, si separatus fuerit, ad successionē vocan-
tur fratres & forores unā separati: Sed his non
existentibus, fratres non separatis sequuntur. L.II.
p. 124. n. 14. 15. seqq. Atque post hosce demum
Parentes. L.II. p. 87. n. 51. & p. 43. n. 51. & p. 120.
Debet autem facta esse separatio ab omni paren-
tum successione. Neque enim, si ab uno forte
Parente separatus fuerit frater, jus succedendi
immutatum esse censebitur. L.II. p. 124. n. 7. Sic
& quod de separatis dictum est, ad divisos quo-
que spectat.

§. 24. Nullā factā divisione, sed consortibus
liberis, Parentes admittuntur ante fratres. L.II.
p. 123. n. 3. Tum post eos fratres Germani eorum-
que liberi. L.II. p. 125. n. 20 seqq. Ubi tamen iterum
distinguendum est, ut si inter illos dissortes re-
periantur, hi consortibus postponendi sint. L.II.

p. 29.

pag. 29. Post Germanos eorumve liberos admittuntur fratres & sorores unilaterales; & quidem uterini & consanguinei in omnibus bonis equaliter L.II.p.222.n.11.seqq. Tandem sinec fratre unilaterale adsint, quorum & liberis præferuntur *Patrui*; L.II.p.220.n.8. *Avisus* & *Avia* L.II.p.219.n.9. Itē *Proavis* & *Proavia* succedit; *Abavus* & *Abavia*. Et post hos demum *Patrui*, *Avunculi*, *Materteræ*. L.II.p.87. & seqv. Ubi quidem & liberis naturalibus eodem modo *Agnati* ipsorum succedunt: L.II.p.142.n.78.seqq. Licet *ipfis* liberi naturales ab intestato succedere non possint, p.140.n.57. & 75.

§.25. Ita ob conjunctionem sanguinis succeditur. Ob conjunctionem *Maritalem* quomodo deferatur inter *conjuges* successio, traditur L.II.p.127.n.4. & p.155.seqq.: & quod uxor marito penitus non succedat, si *peregrina* & post mortem mariti *emigratura* fuerit, p.113. Sanè de portione statutariâ maritum disponere posse, jure nostro singulariter provisum est. L.II.p.53.n.71.

§.26. Si nemo ab intestato successurus ad fuerit, jacens hæreditas intra annum *Senatui* (etiam *Municipali*, qui J. Lüb. gaudet,) addicitur. L.II.p.215.n.57.seqq.

C 5

§.27.

§. 27. JVS AD REM seu obligationis pen-
det vel ex contractibus, vel ex delictis. De CON-
TRACTIBVS agitur & in genere, & in specie.
In genere quoad personas, & res in contractu in-
tervenientes. *Persona* in contractu vel est oc-
cupans, vel recipiens. *Quoad occupantes, Civitas*
cum Principibus contrahere nō potest. L. II. p. 317.
n. 17. Nec civis Lubecensis inire societatem nisi
cum *civibus Hanseaticis*. L. III. p. 202. n. 3. Econ-
trā, *peregrini* non possunt Lubecæ, nisi cum civi-
bus, tractare commercia. L. III. p. 123. n. 3. 7. ♂ 23.
Recipiens subiectum non potest esse *Clericus*: ut-
pote in quem transferri quidpiam non potest.
L. I. p. 137. seqq. n. 2. 3. 14. addit. ad. n. 17.

§. 28. Res qualitatem vel à *Iure*, vel à *Natu-
rā* habent. Per hanc sunt vel mobiles, vel immo-
biles. *Immobiles*, quoad Subiectum, non possunt
alienari *in forenses*. L. I. pag. 128. n. 7. 31. 38. 59. 113.
Quoad formam; Nec in alios possunt sine *cessio-
ne*. L. III. p. III. n. 3. 10. 13. 14. A *jure* bona sunt, vel
hæreditaria, seu *avita*; vel *secus*. *Illa*, regulariter
alienari non possunt: L. I. p. 317. seqq. item 298. ubi
quidem *alienationis* nomine non venit *oppigno-
ratio*. p. 331. add. ad n. 80. ♂ n. 122. Exceptio est
generalis, si scil. ob summam *necessitatem aliena-
tio*

tio fiat, v. c. ob æs alienum, p. 226. n. III. seqq. vel si in annuos reditus pecunia ex alienatione redacta collocetur. L. I. Tit. X. art. 2. (limitationem tamen vid. in p. 312.)

§. 29. In specie cōtractus, vel *principales* sunt vel *accessorii*. Illi versantur vel circa res ipsas, vel circa rerum *accessiones*. Priori modo vel nudò *consensu* contrahuntur, vel *præterea* quid ad perfectionem sui requirunt. Illi sunt *consensuales*. Hic vel scripturam desiderant, vel rei interventum.

§. 30. *Hunc*, contractus REALES; Ex quibus Mutuum, & Depositum peculiare quid habent. MVTVVVM in tempore Solutionis : & quemadmodum alias *tempus solvendi* ex jure Civili: Ita & statuto nostro variat. L. III. p. 4. n. 42. 43. § 45. Sed qui tamen destinato illo tempore non solvit, tantundem post illud Creditori suo mutuare tenetur. L. III. p. 7. n. 2. seqq. DEPOSITI & *præstatio* proponitur, quod depositarius eandem *diligentiam*, atque in rebus suis, *præstare* tenetur; L. III. pag. 65. & *præstationis probatio*: culpam enim abfuisse Depositarius, *juramento* suo firmabit, d. l. n. 13. ut tamen *furtum* & *incendium* casibus fortuitis annumerentur. n. 17.

§. 31. Scripturam requirit Contractus

C 4 CHIRO-

CHIROGRAPHARIVS , & ut jure nostro ex
instrumentis guarentigatis proceditur , v. in L.
V.p.180.art.2.n.2.

§.32. Nudo *consensu* perficiuntur contra-
ctus CONSENSVALES. In illis autem agitur
aut de rebus, aut negotiis nostris. De rerum vel
Dominio, vel usu. *Dominio*, tum transferendo,
tum communicando. *Transfert* illud Emptio:
communicat Societas.

§.33. EMTIONIS traduntur & Principalia,
& Adjuncta. *Principalia* in consentaneis & dissen-
taneis. Illa Materiā tantū *subjectivam* respiciunt:
ubi notandum, *fæminam* nō Mercatricem sine
mariti curatorum vē voluntate tantū linum &
linteum, quæq; ad rem domesticam pertinent,
emere posse: L.III.p.136.n.5.6. tum *objectivam*, ut
ne domū suā vendere quis possit, sine scientiā re-
dituarii. d:L p.143.art.19. E p.127.n.27 Itē p.172.
Dissentaneum est, quod venditor certā ratione,
ut rem immobilem tradere non teneatur, à con-
tractu recedere possit. L.III,p.142,n.3.4.6.

§.34. *Adjuncta* Emptionis, vel circa rem
vitiosam versantur vel circa alienam. Illud est *E-
dictum Aedilitium*, & in eo proposita *Redhibi-
tio*. Proponuntur autem hic & *Vitia ipsa*: (Et
cūm

cum Jure Civ. omnia Equorum vitia prætentur;
non sit idem J. Lüb. (L. III. p. 141.) Et vitiorum
præstatio , ad quam *ignorans* , aliquo casu , rem
vitiosam esse, per Redhibitoria adstringi nequit.
L. III. p. 133. n. 10. seqq. Sciens autem vitium peco-
ris venditi J. nostro insuper arbitrariè mulcta-
tur. L. III. p. 138. n. 16.

§. 35. *Evidētio & in se proponitūr*: Præstatur
autem J. Lüb. à die factæ Cessōnis solennis in-
trā annum & diem. L. III. p. 114. E 115. n. 3. 4. 20.

21. 27. 28. Et in prærequisitâ Denuntiatione Litis
ejusque Affini , *Laudatione Autoris* , cui pari-
ter, ut denuntiationi , (cùm earundem haētenūs
nulla sit J. Lüb. differentia, p. 130. n. 8.) terminus
Legalis præstitutus est. eād. p. 130. n. 16. 17.

§. 36. De communicatione Dominii agitur
in SOCIETATE. Cujus & Causa formalis, quo-
ad probationem, traditur: Quòd nimirūm Frater
Socius quæstū ex Communione bonorum jura-
mento firmare possit. L. III. p. 208 n. 28. Et Effectus,
tùm respectu sociorum inter se; tùm quatenūs ad
alios referuntur. Ibi & Facultas eorum in bonis
communibus exhibetur: quòd in societate uni-
versali non tantùm socius arcām socii aperire;
sed & bona ejusdem hypothecæ obligare possit.

D

L. III.

L. III. p. 214. n. 15. 16. 21. Et *Obligatio*, quòd illud,
quod in communione bonorum consistens quis
acquirit, non indistinctè sociis communicare
teneatur. *L. III. p. 212. n. 5.* Si ad alios loci referun-
tur, quatenus in Societate quidem universalis,
socius ex contractu socii, aliis in solidum oblige-
tur, est in *L. III. p. 213. n. 4. 12.*

§. 37. Contractus consensualis, in quò de
Vsū rei, vel *operarum* agitur, est **LOCATIO**. Et
quantum ad Locationē rerum quoad *Locatorem*,
traditur; quòd is, si conductorē ex urbano præ-
dio cedere velit, certō tempore illud ei denuncia-
re debeat. *L. III. p. 170. n. 26. 27.* ♂ 30. Quoad *Con-
ductorem*, quòd casu fortuitō re locatā uti non
valens, non pro ratā etiam mercedem præstet,
L. III. p. 165. n. 8. seqq. Locationis *operarum* & *ob-
ligatio* exhibetur, & ejusdem dissolutio. Obliga-
tio: quomodo Famulus aut Ancilla ante tempus
descendentes obstringantur. *L. III. p. 174. n. 10. seqq.*
Dissolutio, tum *directa*; videlicet quomodo locatio-
nem retractare possit Dominus, aut famulus. *L.
III. p. 179.* tum *indirecta*; Et sic matrimonium J.
Lübec, in servis contractum relaxat. *L. I. p. 78. n. 5.*

§. 38. *Negotia nostra MANDATO* sub-
jiciuntur: Hoc si tantum *consilii* sit, Jure com-
muni

munimandantem non obligat. Sed nostrō, ac-
cedentibus nonnullis circumstantiis, aliter ha-
bet. L. III. Tit. x. n. 30. seqq.

§. 39. *Accessionis* vicem aliàs **R E D I T V S**
sustinet, seu *Census*: Et siquidem eum non præ-
stet quis destinatō tempore, duplum inferre tene-
tur. L. III. p. 172.

§. 40. Contractū minus *Principales* sunt
FIDE JVSSIO, & Pignoris constitutio. De Fide-
jussione in Genere agitur, & in specie. Illius *Causa*
Materialis, & Effectus traditur. De Materiā
Subjectivā statuitur, quòd fidejussorem idoneum
ob æs alienum rejiciens etiam à Magistratu ar-
bitrariè puniatur. L. IV. p. 94. n. 8. seqv. De Ob-
jectivā, quod Fidejussor in causā criminali, toto
Senatu annuente, accipiatur. L. IV. p. 89. Effectus
aliquis est, quòd Fidejussores sine beneficio ceden-
darum actionum, adversus Confidejussores re-
gressum habeant. L. III. p. 103. n. 32. In Specie de
fidejussione *Mulierum*; (quò Senatus-Consultum
Vellejanum pertinet,) agitur. Ei autē derogatur,
aut ipso Iure nostrō: Est enim casus, quò ex fide-
jussione pro Marito efficaciter obligetur uxor, si
Mercatrix sit. L. I. p. 211. n. 101. Aut derogatur ei
facto *Mulieris*; Si quando ei renunciaaverit. **Ubi J.**

D 2 Lúbec.

Lübec, illis casibus, quibus aliás communī J.
renunciatio valida est, Curatoris adhibitio in
Muliere non Mercatrice requiritur. L. I. p. 309.
n. 66. seqq.

§. 41. PIGNVS vel Expressum est, vel tacitum. Illius constitutio & dissolutio traditur. Constitutio in Causa Materiali, quod Jure nostrō pignus pignori dare non liceat, sub pœnā judicio solvendā. L. III. p. 94. n. 4. § 5. Et in Formali: quod Autoritas Senatus ad constitutionem pignoris in Rebus immobilibus, itemq; Reditibus annuis requiratur. L. III. p. 71. n. 2. 15. 20. § p. 75. n. 59. Dissolutio contingit, vel per Reluitiōnem pignoris, factā restitutiōne Crediti; Vel per sublationem simplicem. Illam post addictionē pignoris, (de quā, quomodo post Proscriptionem & aestimationem Jure nostrō fiat, est L. III. Tit. 4. a 2. n. 20.) Debitor à Creditore facere debet intrā annum. L. III. p. 82. n. 57. § 59. Ubi etiam, quid obtineat, si pro victualibus pignus constitutum sit, exponitur. Hæc, vel ex Reipsa contingit: Ita Navis oppignorata, cum aucta fuerit, pignore liberatur. L. III. p. 88. n. 3. Vel ex Persona: Ita debitor sciens pignus rei mobilis alienari, sibi in reluitione prædicat. L. III. p. 85. n. 21. p. 87. n. 21. seqq. Quō in loco

loco de *creditore* sciente alienari pignus, idem disponitur.

§. 42. *Taciti* pignoris causa Jure Lübec. extensa est. Sic enim non tantum bona, ex vel de quibus *reditus* solvendi sunt, pignori obligantur. L. III. p. 193. in addit. Sed etiam in illatis in prædium rusticum pignus tacitum inducitur. L. III. p. 41. n. 51.

§. 43. Ex QVASI CONTRACTIBVS, unus tantum exhibetur: RERVM COMMVNIO. Et quidem in *Consentaneis*, quod in refectione rei communis, si socius aliquis reficere, sicquè obligationi morem gerere, detrectet, jure suo intrâ certum tempus excidat. L. III. p. 233. n. 7. 14. 21. seqv. add. item *Dissentaneo*, *Divisione*, rerum hæreditariarum, vel aliter *communium*, puta *immobilium*, quæ facilè dividi non possunt. p. 259. n. 11. 17. seqq.

§. 44. Ex factis illicitis seu DELICTIS nascitur Obligatio: & hic quidem ex delictis PRIVATIS. De quibus & in Genere, & in Specie agitur: In Genere, quatenus Jus Lubecense discrimen eorum inducit, ut alia ex proposito, & animo deliberato; Alia dolô quidem, sed non premeditato committantur. Illa enim, si ejus con-

D ; ditio-

ditionis sint, ut publicā ex Lege eorum non sit
pœna, per arbitrariam pœnam, coērcentur. Un-
de reus mulctam pecuniariam, certamque vini
mensuram, pendere jubetur. L. IV. p. 126. E seqv.

§. 45. In Specie delicta privata sunt vel verba,
vel quasi, Vera, vel res nostras petunt, vel per-
sonas. Rerum continent vel Ablationem, vel di-
minutionem. Illa spectatur in furtō ipso, & fu-
rum Receptatoribus. FVRTVM in Causis &
Effectu. Causæ sunt tūm perficiendi, tūm ar-
guendi. Quoad illas, Tabularii, Nautæ, Aurigæ,
& quicunque rem sibi, ut aliò transferrent, com-
missam subduxerint, sine distinctione, furibus
quibusve aliis æquiparantur. L. IV. p. 9. n. 2. seqq.
Arguendi furti causa non est J. nostrō, si quis
venditorem non nominet; sed emptione solūm
publicā demonstratā, quòdque res occulte ha-
bita non fuerit, adversa indicia tolluntur. L. IV.
p. 11. n. 3. seqq. Effectus pœnam continet: Hæc in
Mulieribus non est suspendii. L. IV. p. 6. Cæterūm
res furis, quam ille in fugâ dereliquit, inventori
& fisco cedit. L. IV. p. 3. n. 5. Receptatorum verò
coercitio habetur p. 92. n. 5. E 8.

§. 46. Diminutio rerum fit vel ab homine, vel
animalibus. Illa emendatur per LEGEM AQVI-
LIAM;

LIAM ; Ex quâ non tantum, quod Dominus
Ministri, non nisi in subsidium teneatur, tradi-
tur; Sed &, quod rem *dedendo*, quâ damnum da-
tum est, veluti currum & equos, liberetur. L.IV.
p.24.n.17. *Hæc vel privatâ, vel publicâ autoritate.*
Privatâ, quod animalia pro danno dato *pigno-*
rare liceat. L.III. p.220. n.10. § II. *Sed publica &*
judiciali, si quando animal *noxæ* deditur: Et tunc
(Idem de *derelicto* animali dicetur,) dimidium
tantum cedit læso: quamvis id ad animalia *non*
fera restringatur p.223. § in addit.

§. 47. *Personam nostram petit INJURIA:*
Eaque in Genere, vel in Specie, de criminis ali-
cujus Diffamatio. *In genere actionis injuriarum*
& Consentanea traduntur, & Dissentanea. Illa
tum ratione injuriarum *presentibus* illatarum,
quod Judex instar publici criminis eas etiam *ex*
officiō, nullò implorante, vindicet. L.IV. p.33. n. 2.
§ p.47. Tum in *absentes* effusarum; quæ quo-
modo actionem pariant, habetur L.IV. p.34. n. 4.
seqq. *Dissentaneum* vel à *jure* est, quod actioni in-
juriarum quandoquè tribus diebus juridicis *præ-*
scribatur L.IV. p. 29. n. 5. seqq. Vel à *reipsa*, quod
veritas convicci J. Lübec. excusat. L.IV. p.28. n. II.

§. 48. DIFFAMATIO in *Efectu* proponi-

D 4 tur,

tur, tum *primō*; quod ea in Criminalibus ad agendum obliget. L. V. p. 153. addit. tum *orto*, in poenā aliquem de stupro immerito diffamantis.
L. I. p. 173. & p. 175. n. 22. seqq.

PARS TERTIA.

DE JUDICIIS.

§. 1.

JUDICIVM est, vel *prima*, vel *secundæ Instan-*
tie. Illud consideratur in Causis & Effectu.
Causis, Materiali & Formali. Illâ, Subjectivâ, &
Objectivâ. Subjectivam constituunt, tūm per-
*sona *Judicis*, tūm *Litigantium*.*

§. 2. Hi sunt, vel Principales, vel Accessorii.
Principales, Actor & Reus. De ACTORE pro-
ponitur, quod Fæmina Mercatrices in judicio
comparere possint. L. I. p. 273. n. 28. seqv. De
REO, quod Uxor pro Marito tūm conveniatur,
siquando is vel captivus sit: L. I. p. 201. n. 7. Vel cum
cō liberos habeat. p. 204. n. 2. seqq. & L. II. p. 231. In-
terim uxor, si bonis communibus intra sex Men-
ses à morte mariti cesserit, ultra ea non tenetur.
L. III. p. 31. n. 24. seqq. n. 67. & addit. ad n. 77. Non
autem hoc Statutum, ut Uxor pro marito ob-
ligetur,

-०६ (३३) -

ligetur, mulieres *Forenses* obstringit. *L.I.* pag. 21,
num. 19.

§.3. Accessoriæ Personæ sunt Procuratores, quos tum etiam Pars mittere tenetur, quando impedimentum, ob quod ipsa comparere non potest, necessarium est. L.V.p.149.n.6.7. Fœminæ autem Procuratores constituere non possunt: L.I.p.273. & quod non possit cum cautione rati comparere Pater pro filio, L.V.p.151 traditur.

§.4. De JUDICIS & Ineptitudine agitur &
Suspitione. Quoad Illam, licet tantum periti Ju-
dicum munere fungantur; Repertores tamen seu
Conjectores, die Finder etiam illiterati esse pos-
sunt. L.V.p.141.n.7. Quoad Hanc in genere etiam
Judicem Ordinarium recusari posse; L.I.pag.84.
n.5. & 6. Et quousq; in Cognatis & Affinibus su-
specti Judicis recusatio pertingat, pag. 86. n. 4.
statuitur.

§.5. Objectum Judicij est ipsa res controversa, seu ACTIO: ea que tum integra, tum amissa. Integra Remedium constituit vel Petitorium, vel Possessorium.

§.6. PETITORII & externa Causa, h.e. *Efficiēs*,
& interna, seu Objectiva, proponitur. Ab Effi-
ciente Judicium vel *personale* est, vel reale; Et de-

E

Realis

Reali quidem actione traditur, quod *Rei vindicatio* adversus tertium possessorem non detur. v.
L.III.p.59.n.18. seqq.n.24.25.28. pag.61. n.10. II.
19.21.22.35. pag.85.n.15. Objectum actionum
in eo spectatur, quod certa poena plus petenti
comparata sit. Lib.III.p.20.n.4. seq 7.

§.7. Ratione remediorum POSSESSORIORVM illud speciale est, quod in contentione
Præferentia possessionis bonorum Jus Lube-
cense *Ius Matris & Liberorum* æquiparet. L.II.
p.238.n.37. seqq.item n.43. seqq.46.47.

§.8. Et sic de Actione integrâ. *Anissa* quan-
doque in *Integrum RESTITVITVR*: Ubi tamen
contractus coram *Senatu* gestus non indistincte
Restitutionem admittit. L.I.p.274.n.4. seq p.276.
addit.ad n.4.

§.9. *Forma Judicii* in *Conventione & Re-*
conventione ostenditur. In illa consideratur Ju-
dicium, ut constituendum, & ut peragendum.
Constituendum, in *FORO* competente. Ubi quidé
Actori, Civi Lubec, injungitur, ut non tantum
Actione reali *Civem*, non nisi *Lubecæ*, conveniat;
L.V.p.162.n.6. seq 8. Sed nec alias eum alibi in Jus
vocet. L.V.p.158.n.2. 8.9.13. *Reo* autem in *concur-*
rente *Judicii* superioris & inferioris *Jurisdic-
tione*, ubi

ne, ubinam respondere velit, *electio* permittitur.

L.V.p.164. seqv.

§.10. *Peragendum Actus* continet, *alios ad Partes*, *alios ad Judices spectantes*. *Partes, tūm comparentes, tūm non comparentes*. *Harum est CONTV MACIA*, quæ ut *constituatur*, in L.V. pag. 168. seqv. n. 5. 9. 12. 16. & ut *puniatur*, ibidem; In Specie autem si fugiat *Reus*, p. 171. art. 3. traditur.

§.11. *Quoad Comparesentes Actus & Præparatorius & principalis*, seu *substantialis*, proponitur. *Ille est SATISDATIO*, quæ in *Sublevamento* spectatur, dū *Jure Lub.* ab eā tantū illa bona *immobilia* liberant, quæ *sub Iurisdictione urbica* sita sunt. L.III.p.107.n.12. seq 13. Et in *Exoneratione*, ut si quis reum *Iudicio stitulum*, seu *vivum*, seu *mortuum*, promittat, *morte ejus liberetur*. L.III. pag. 104. n. 3. seq 5.

§.12. *Substantialis actus* est *PROBATIO*, tūm *vera*, tūm *subsidiaria*. *Vera* fit vel per *INSTRUMENTA*, vel per *Testes*. *Ibi Mercatorum Libri*, quā ratione probent, est in Lib. V. pag. 182. num. 7. seq 8. *Hic autem TESTES* in *Materiā & Formā* spectantur. *Materiā Subjectivā*, ut testes sint veri, vel falsi. *Veri*, considerantur in *Numerō*, quod *uni* etiam testi *Senatori*, ad *Actum* quempiam cum aliis deputato

credatur. L. I. p. 69. Et in *Qualitate*, quòd & què Patri fides habeatur, item filio, filiæ, fratribus, sororibus & conjunctis, pro dote testimonium præbentibus. p. 229. § L. V. p. 199. *Falsus autem Testis & ipse punitur*; L. V. p. 187. a. 2. § 3. & is, qui eum producit, *causa*, quamvis bonâ, cadit. L. V. p. 187. art. 2 n. 3. 4. § 9. Quoad *Objectivā*, qui operam & consilium præbuit, in re eadem, testari non potest. L. V. p. 198. n. 4. 5. Sed An Creditor in causa Debitoris testis esse queat? in pag. 190. exponitur. *Forma in Productione* consistit: ejusq; tūm Modo, quò pertinet *Reservatum* in L. V. pag. 186. n. 8. § 9. tūm tempore: Et quidem *Terminus* ad producendos Testes certus est. L. V. pag. 193. Testis autem, qui *abfuturus* est, etiam si solùm ex causa probabili, aut voluntariâ, post redditum examinari debet. L. V. p. 195.

§. 13. *Probatio Subsidiaria* fit per JVRAMENTVM; Est verò illud vel Litis *Decisorium*, vel *Aestimatorium*. Illud vel *Judiciale* vel *Necessarium*. De NECESSARIO & in Genere, & in Specie de *Suppletorio*, agitur; an id J. Lubec. obtineat. L. V. p. 199. n. 4. § 5.

§. 14. *JVDICIALE* in *Causis* & *Efectibus* spectatur. *Causis Materia* & *Forma*. Illà subiectivâ

Activa & objectiva. Subjectum est Occupans & Recipiens. De Occupante statuitur, quod etiam hoc Juramentum (perinde, ut de necessario simile statuitur, L.V.p.201.) quis offerre possit. L.V.p.202.

n. 4. De Recipiente, quod aut praestet Juramentum; Ubi Tutorum unus quoque in causâ pupillari jurat. L.I.p.259. aut referat; quod an fieri possit, est in L.V.p.205.n.19. seqq. Detrectans autem pro convicto non habetur, L.V.p.202.n.13.14. Ratio ne Objecti, in eo illud spectatur: an assertioni juratae in propriâ causa fides habeatur, L.V.p.207. art. 4.n.2. Forma alia est deferendi, alia praestandi. Illa in Tempore, quod etiam ante litem contestatam actor reo illud deferre possit: L.I.p.203.n. 2. Et modò, quod deferens de calunnia non juret: L.V.p.204.n.13.14. Hac, quod per Procuratorem jurare non liceat. L.V.pag.205.n.28. Effectus est, quod unam viam, per jusjurandum scilicet, eligens actor, ad probationem devenire non possit. L.V.p.204.n.9. De Juramento Æstimatorio seu IN LITEM, quod Juramento ejus, qui creditum solvere debet, stetur. L.III.p.197.n.9.10. Dis sentaneum juramentorum est Perjurium. Ubi Jure Lubec. perfungi infames sunt. L.IV.p.120.n.4.

§.15. Forma peragendi, à parte Judicis proponitur

ponitur in CITATIONE & Sequestratione. Ibi
una Citatio pro trina non sufficit. L.V. p. 168. n. 3.
4.5. SEQVESTRATIO autem rei furtivæ, quo-
modò fiat, est in L.IV. p. 7. n. 5 seqv.

§.16. Quoad Formam in RECONVENI-
ENDO servandam, traditur, quòd ea Jure Lu-
becensi processum simultaneum non habeat. L.V.
pag. 155. n. 5. seqq. E 25.

§.17. Effectus Judiciorum Civilium vel Pri-
mus est, vel Ortus, Ille Sententia, & RES JVDI-
CATA; Et quidem, si quis contra rem Judica-
tam actionem instituat, quomodò à Magistratu
puniatur, traditur L.V. p. 209. n. 4.

§.18. Effectus Ortus est EX ECVTIO:
cujus induciae tribus septimanis circumscriptæ
sunt. Lib. III. pag. 4. num. 45. Et quidem; Aut
debitori bona ad satisfaciendum non suppetunt:
& tum vel carcer publicus, tam in mare, quam
in fœminâ, Lib. I. pag. 155. num. 129. subsequitur:
p. 150. n. 28 usque ad 39. Vel Adjudicatio ad Ma-
nus Creditoris obtinet; pag. 148. n. 85. ad 92. Cu-
jus loco in Muliere est extimæ vestis detractio;
p. 155. n. 124. nisi etiam, spretis hisce persecutioni-
bus, creditor debitorem suum ad Beneficium Ces-
sionis admittere velit. p. 150. n. 16. seqq.

§.19.

§.19. Aut bona adiunt; Et tunc in ea primum decernitur MISSIO: tum verò & Distractio eorum subsequitur. *Missio in consentaneis spectatur, & Dissentaneo.* Illa sunt, vel immediata: ubi immissioni in bona, auff die nicht Zahlung, Jus Lubecense plus tribuit, quam Pignus Prætorium: L.III.p.20.n.35. Vel *Mediatum*: Ita bonorum immissionem Jure Lubec. non subsequitur *Adjudicatio*, nisi post annum & diem, L.III. p.30.n.8. seqq. *Dissentaneum* est, in *Fraudem Creditorum* facta *alienatio*, quæ apud nostrates ipso Jure nulla est. L.I.p.311.n.12.

§.20. *Distractio* bonorum innititur *Prætatione* seu PRÆLATIONE CREDITORVM; ea que tūm in se, tūm in modō procedendi, spectatur. In Se, Debitum & Principale occurrit, & Accessorium. Illud, vel est singulariter firmatum, vel nudum seu chirographarium. Firmatum vel Privilégio præcipuo, vel Hypothecā. Privilégium pertinet, tum ad impensas funeris, tum ad præstationes alias. *Funeris impensas* tantūm ad funus debitoris Jus Lubecense restringit: L. III. p. 44. n. 93. Et ad certam usque Summam, n. 92. Cæteræ præstationes sunt: *Reditus annuus*, *Merces locati prædii*, aut *operarum*; item *Cibaria*, quæ unus

E 4 anni

anni ratione reliquis Creditoribus præferuntur.
L.III.p.36.art.XI.Ε p.195.n.17.18.

§.21. *Hypotheca* vel annexum habet Privilegium; vel simplex est. Eò pertinet creditum quod-dam privatum & publicum. Ratione illius, prælatio quibusdā advenit, tum ex Re ipsa: Uti Deponens, (sub quō nomine plures veniunt nostrō Jure,) antè omnes admittitur Hypothecarios: L.III.p.48.n.24.seqv.Ε in add. p.52. tum ex Favore vel personæ vel causæ: Personæ, aut Mulieris, quæ in Paraphernalibus quoque, Creditoribus anterioribus, licet illa consumpta sint, præfertur. L.III.p.25.n.35.Ε 36. Indeque licet Jure Civili, soluto matrimonio, Liberi ratione dotis præferantur cæteris; (non autem ratione paraphernalium;) Tamen & quoad hæc nostrō Jure prærogativā gaudent, L.II.p.263.n.13 Ε 15.Ε p.265. n.41.44. Aut pupilli, qui Jure Lubecensi, in credito Tutela ante hypothecarios Privilegium habet, L.III.p.154.n.36.Ε 34. ubi n.38. etiam Pauperes hoc referuntur; Item sub Pecunia pupillari continentur, das Erbgeld, & bona liberorum Adventitia. p.52. add.ad n.19. Quoniam verò Pia Loca in concurlu Creditorum pertineant, vid. L.III. p.49. Causæ favor est in pecunia sine usuris credita.

(41)

ditâ, pag. 46, num. 47. & pag. 53 add. ad num. 49.

§. 22. *Publicum Creditum est Fisci, & Civitatum.* Ille ob quodlibet debitum Privilegium prælationis habet. L. III. p. 47. n. 12. *Civitates autem omnes eodem modo præferuntur;* Cùm tamen Jure Civili in Municipalibus idem non statutum sit, d. l. n. 14.

§. 23. De *Hypothecariis Simplicibus* id notandum est, quòdīs, qui Pignus traditum habet, ei, cui Hypotheca nudō pactō constituta est, præferatur. L. III. p. 87. n. 32. seqv.

§. 24. Debitum *Accessorium* consistit in *Vsuris*: Et illæ, in concursu Creditorum, post sortes collocantur: excepto unō anno. L. III. p. 51. n. 75. seqv.

§. 25. Quantum ad *Procedendi* modum, Jure Lubecensi, in concursu, nudæ aliquorū *Creditorum assertioni* fides habetur L. III. p. 40. n. 36. seqq.

§. 26. *Secunda Instantia est APPELLATIO.* NIS: Ubi Senatus Lubecensis Appellationes etiam ab *Exteris Civitatibus*, quæ eodem Jure utuntur, ex prorogatione quādam, aut compromisso, recipit, v. L. V. Tit. X. p. 212.

§. 27. *Contraria* sunt litibus & Judiciis Pa-

F

cta &

50(4278)
Etat & Transactiones. Quantum ad PACTA,
illud singulare est, quod Major pars Creditorum,
in pacificando, Minori, Jure nostrô, præjudicare
non possit. L. III. p. 55. n. 10. § 15.

§. 28. TRANSACTIONVM & Materia &
Forma exhibetur. Materia negativa in Delicto;
tum privato, quod non liceat, post motam in Ju-
dicio litem, super Lege Aquilia, transigere: L. IV.
p. 21. tum publico, quod non liceat de Homicidio,
sine præscitu Judicis. L. IV. p. 72. n. 8. Forma in eo,
quod Advocati transigentibus adesse nequeant;
nec Procuratores. L. V. p. 146.

LIBRI POSTERIORIS
JURIS LUBECENSIS
DE
JURE PUBLICO.

PARS PRIMA

De
JURE PERSONARUM.

§. 1. SUNT Personæ, vel singulares, vel publicæ.
Singulariū Status public⁹ in Domicilio, &
Civilitate cōsistit. DOMICILIUM tum est Ori-
ginis,

ginis: Et nunc mutabile; L.I. pag. 103. n. 15. 18. tūm
Habitationis, quod post trimestre tempus con-
trahitur. L.I. p. 112. n. 1. 2. 14. CIVILITAS Patris
non prodest *Liberis*; Sed hos oportet, ut de novō
Jus Civitatis adipiscantur. L.I. p. 103. n. 21.

§. 2. Personarum *Publicarum* nomine venit
SENATVS. Considerantur autem Senatores, ut
constituendi, & ut constituti. *Constitutio* eorum
in consentaneis, & dissentaneis spectatur. *Con-*
sentaneis Constituentibus; ubi *Nominatores Magi-*
stratum, An eorum nomine obligentur, in L.I.
p. 83. n. 15 disquiritur: Et *Constituendis*: ubi *Pater*
& Filius simul Senatores esse non possunt, L.I.
p. 77. n. 7. In tantum enim necessitudo Juri nostro
suspecta visa est, ut & *Cognati*, & *Affines*, etiam
nullā interpositā *suspecti* exceptione, ex confessu,
si quando cognati causa agitur, secedere jubeantur.
L.I. p. 84. n. 27. § 28. *Dissentanea* sunt, tūm
Excusatio tūm *Abdicatio*. Hæc, si invitō Senatu
fiat, An puniatur? v. L.I. p. 78. n. 22. seqv. Illa, ut-
cunq; non minūs, atq; *Appellatio*, à delato mune
re publico, Jure Civili admissa sit; non tamen Ju-
re Lubecensi permittitur. L.I. p. 81. n. 36. 43. ubi §
n. 25. § seqv. de *Pœna* eorum, qui munus Senato-
rium detrectant, agitur.

F 2

§. 3. Con-

(44)

§.3. Constitutorum Senatorum Officium, & Potestas proponitur. Illius magna pars in Concordia consistit; Unde poena simul Parti ac Fisco exsolvenda, in Senatores rixam cientes, publicâ Lege definita est. L.I. p.100.n.12.

§.4. Potestatis, & Objectum, & Forma traditur. In Objecto singulare est, quod negotiis coram Deputatis à Senatu gestis, eadem, quæ aliâs publicis tantum Actis conferri solet, fides & autoritas tribuatur. L.I. p.70.n.3. Forma, exercenda: quod Jure Civili duæ minimum partes Senatus, aut Ordinis præsentes esse debeant; Sed jure nostrâ aliud servetur. L.I. p.62.n.22. § 26

PARS SECUNDA
De
JURE RERUM.

§.1. Stud continet partim ea, quæ ad splendorem; partim, quæ ad securitatem Reipublicæ pertinent.

§.2. Ad Splendorem, quoad Aedificia: & non tantum, quod spatium inter ædes, vicinò invitò, de novo habere non liceat; L.III. p.249.n.5. Sed & de multis aliis ad ædificia pertinentibus, disponitur. L.III. tit.12. a.9, 10, II. 12.

§.3. Secu-

§.3. *Securitas & Re Militari* constat & *Tributis*. Quoad illam, arma Civibus permissa esse, habetur. L.I.p.109.n.34.40. *Hæc, & in Se* considerantur: ubi Vasalli à Tributis immunes non sunt: L.II.pag.304.n.67. Et in *Affinibus, Vectigalibus*, quorum injuriosi exactores, item defraudatores, pari, eaque pecuniariâ, *Nonupli pœnâ*, coercentur. Lib.II.p.322.n.fin.

PARS TERTIA
DE
JUDICIIS PUBLICIS.

§.1. PVBLICORVM JUDICIORVM &
Causæ & Effectus proponuntur. Causa, *Materialis*, & *Formalis*. Materia *Objectiva* in Criminibus consistit, tūm Ordinariis, tūm Extraordinariis.

§.2. CRIMINA *Ordinaria* attingunt, vel Personas, vel Res Civitatis. *Personarum, & Seminarium, & Securitatem*. Seminarium detur-pant, qui in LEGEM JULIAM, de ADVLTERIIS, committunt: ubi Crimen vel cum vel sine violentiâ admittitur. Cum violentiâ, per RAPTV: cuius pœnam vide L.IV.p.70.n.4. Sine violentiâ iterum, vel immediate, vel mediate.

F 3 Mediate

Mediatè per LENOCINIUM: Cujus pœna regulariter arbitraria, nec capitalis est. L.IV.p.60.
num. 4. Immediate, per Stuprum, & Adulterium.
ADULTERII & Persecutio, & supplicium proponitur. Ratione, illius ab indiciis jure jurandō se purgare quis potest. *L.IV.p.67 n.9. Supplicium non est Capitale: p.64.* Et quomodo Adulterium, si de solutā personā agatur, coercendum sit, *p.66. STUPRATA*, aut ducenda est; aut dotanda. *L.IV.p.50 n.3.* Et nec FORNICATIO Lubencisi. Jure est impunis. *L.IV.p.58.*

§.3. *Securitas violatur per HOMICIDIUM;* de quō quidem nihil peculiare in Jure nostro; nisi quod Propriidum in sepulturā eorum, qui manus sibi inferunt, attingatur. *L.IV.p.84.n.11. & 12.*

§.4. *Circà Res, quarum publicē interest, crimen se exerit, in Personis, & publicis, & privatis:* **Publicis, REPETUNDARUM:** ubi Juramento se purgare cogitur Magistratus, quod nil muneris acceperit; etiamsi nullæ præsumptiones eum gravent. *L.I.pag.73.n.9. E seqv. item n.16. 17, 18.* Plerumque Privatæ personæ FALSI crimen admittunt: *Ubi & de Opifice falsāte, L.IV.p.98.n.13:* & de Falsariis Mensurarum, *L.IV.pag.95.* eorumque pœnis, agitur.

§.5. Cri-

§.5. Crimen Extraordinarium est in CONVENTICULIS illicitis: quæ puniuntur exiliō. L. IV. p. 105, n. 22. § seqq.

§.6. Forma Judiciorum Publicorum, in Personis illa constituentibus, & Modo spectatur. Personis & Principalibus, & Accessoriis.

§.7. Principalis est Accusator, & Reus. ACCUSATORIS, aliquem falsò in causâ promisi matrimonii deferentis, poena exhibetur Lib. I. p. 168. De REIS, & Præsentibus agitur, eorumque exemptione per alios, uti hi coerceantur: Lib. IV. p. 91. seq. & de Absentibus, quod etiam pro cōvictis haberi, & capitis damnari possint. Lib. IV. p. 18, n. 22. § L. IV. pag. 132: ubi Processus Banni contrà eos delineatur.

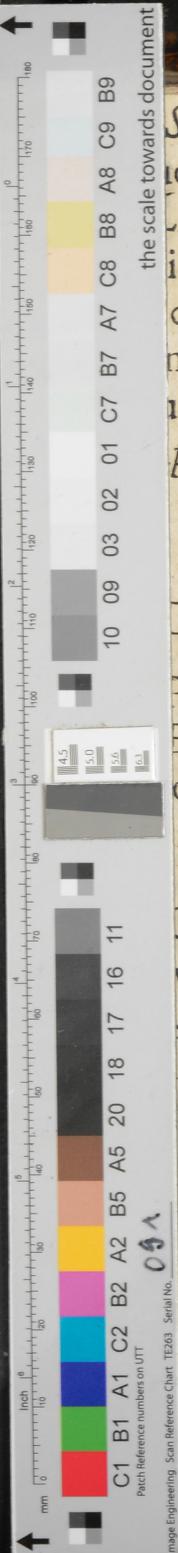
§.8. Personæ Accessoriae, sunt Advocati & Procuratores: de quibus L. V. p. 147.

§.9. Modus procedendi est in Intentione, & Probatione. De illa, ut promoveatur, L. IV. p. 78. n. 8. cum in ædibus crimē commissum est, traditur, ut illud clamore inhabitans manifestet. Ad Probationem pertinet, quod in tantum quem oneret Accusatio in Crimine Homicidii, ut etiam nullis indiciis gravatus Juramento se purgare debeat. L. IV. p. 82, n. 8.

v.10. *Effectus Judiciorum Publicorum in COERCITIONE spectatur: de quâ tū in genere agitur, quòd cives extra Urbē delinquentes, pœnā in urbe receptā, puniantur.* L.IV. p.46. n.12.
 Tūm in *specie*, quoād Bonorum Publicatiōnem, quæ pertinet ad Legem Julianam Majest. eive similem, unde bona profugi ad hostes Urbis in fīscum rediguntur: Et in quibusdam casibus ad Legem Corneliam de Sicariis: nempe quando quis vel *alium* occidit, eique vim infert, aut *sibi ipsi*. *Ibi* & *vulnerantis* & *aufugientis* bona pro dimidiā parte confiscantur. L.IV. p. 43. n. 5. Homicidæ autē *Fugiti vi* bona confiscantur simpliciter: Quod & fieri solet, quoties quis ex delicto *fugiti vi* publico privatim lāditur. L.IV. pag. 74. n. 3. Si quis autē *sibi ipsi mortem* cōsciscat, tum verò bona ejus ad hæredes ipsius pertinent. p. 83. n. 2. 5.

Securitas & Re Militari constat & Tri-
load illam, arma Civibus permissa esse,
I.p.109.n.34.40. Hac, & in Se confide-
i Vasalli à Tributis immunes non sunt:
o 4.n.67. Et in Affinibus, Vectigalibus,
njuriosi exactores, item defraudatores,
re pecuniariâ, Nonupli pœnâ, coercen-
p.322.n.fin.

PARS TERTIA
DE
DICIIS PUBLICIS.

PUBLICORVM IUDICIORVM &
Effectus proponuntur. Causa, Mate-
ormalis, Materia Objectiva in Crimi-
sistit, tûm Ordinariis, tûm Extraor-

CRIMINA Ordinaria attingunt, vel
vel Res Civitatis. Personarum, & Se-
& Securitatem. Seminarium detur-
n LEGEM JULIAM, de ADVLTE-
mittunt: ubi Crimen vel cum vel sine
dmittitur. Cum violentiâ, per RA-
jus pœnam vide L.IV.p.70.n.4. Sine
terum, vel immediate, vel mediatae.

F 3 Mediatae